

УДК 82–312.6.09 (Бегбеде)

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/63-2-25>**Богдан ПАРАМОНОВ,**

orcid.org/0000-0002-0613-5761

аспірант кафедри романо-германської філології
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
(Харків, Україна) bogdanparamonov@karazin.ua**ПАМ'ЯТЬ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ІДЕНТИЧНОСТІ
У ТВОРІ «ФРАНЦУЗЬКИЙ РОМАН» ФРЕДЕРІКА БЕГБЕДЕ**

Статтю присвячено аналізу «Французького роману» Фредеріка Бегбеде. Процеси демократизації та політизації вплинули на людину і, тим самим, на літературні тенденції та смаки, змістивши акценти з вигаданого на реальне. Пам'ять стає не лише джерелом інформації та відомостей, а й домінуючим чинником у формуванні ідентичності. Автобіографічний роман, як один з передових жанрів сьогоденної мемуаристики, акцентується на внутрішньому світі автора, що слугує плідним підґрунтям для дослідження концептів «пам'яті» та «ідентичності», коли фактаж відіграє вторинну, контекстуальну роль.

Рання творчість Фредеріка Бегбеде слугує прикладом постмодерністської белетристики – вільної, екстравагантної, експресивної та епатажної, повністю розкриваючи проблематику сучасної епохи. На тлі інших робіт контрастує автобіографічний «Французький роман», в якому він шляхом репроекції дитячих та підліткових спогадів бореться з феноменом соціальної амнезії, спричиненим його розгульним, неконтрольованим способом життя та морально-етичними нормами сучасного суспільства, підкреслюючи їх негативні наслідки для формування ідентичності та збереження сімейної пам'яті.

Письменник актуалізує сімейну пам'ять з перших сторінок роману. Уже з прологу постає родинна історія про прадіда Фредеріка Бегбеде, який загинув під час Другої світової війни і це значною мірою вплинуло не лише на подальше життя його родини, а й безпосередньо письменника. У романі автор рефлексує з приводу складних взаємовідносин людини і держави, громадянського обов'язку людини перед державою, робить спробу розв'язати цю дилему на прикладі життя свого брата, гідного громадянина Франції, володаря почесної державної нагороди, і свого власного, сповненого публічних скандалів, арештів за вживання наркотичних засобів у публічних місцях. Особиста сповідь письменника, показана крізь призму життя його родини, стає спробою розв'язати питання власної ідентичності, з одного боку, і спробою зберегти родинну пам'ять, з іншого.

Ключові слова: пам'ять, ідентичність, соціальна/історична/культурна амнезія, автобіографічний роман, сучасна французька література, Фредерік Бегбеде, «Французький роман».

Bohdan PARAMONOV,

orcid.org/0000-0002-0613-5761

PhD student at the Department of Romance and German Philology
V.N. Karazin Kharkiv National University
(Kharkiv, Ukraine) bogdanparamonov@karazin.ua**MEMORY AS A FACTOR OF IDENTITY FORMATION
IN A “FRENCH NOVEL” BY FRÉDÉRIC BEIGBEDER**

The article is devoted to the analysis of a “French novel” by Frédéric Beigbeder. The processes of democratization and politicization affected the person and, thereby, the literary trends and tastes, shifting the emphasis from the fictional to the real. Memory becomes not only a source of information and knowledge, but also a dominant factor in the identity formation. The autobiographical novel, as one of the advanced genres of contemporary memoiristics, focuses on the author's inner world, which serves as a fruitful basis for the study of the concepts of “memory” and “identity”, where factual material plays a secondary, contextual role.

Frédéric Beigbeder's early works serve as an example of postmodern literature – free, extravagant, expressive and outrageous, fully revealing the problems of the modern era. An autobiographical “French novel” contrasts against the background of his other works, in which through the reprojection of childhood and adolescent memories he struggles with the phenomenon of social amnesia caused by his promiscuous, uncontrolled lifestyle, the moral and ethical norms of modern society, emphasizing their negative consequences for the formation of identity and preservation of family memory.

The writer actualizes the family memory from the first pages of the novel. Starting from the prologue, Frédéric Beigbeder introduces a family story about his great-grandfather, who put his life during the Second World War; and this had a significant impact not only the future life of his family, but also the writer himself. In the novel, the author reflects on the complex relationship between an ordinary person and the state, a person's civic duty to the state, tries to resolve this dilemma through the example of his brother's life, a worthy citizen of France, winner of an honorary state award, and his own, full of public scandals, arrests for the use of drugs in public places. The writer's personal confession, shown through the prism of his family's life, becomes an attempt to solve the question of his own identity, on the one hand, and an attempt to preserve family memory, on the other.

Key words: *memory, identity, social/historical/cultural amnesia, autobiographical novel, modern French literature, Frédéric Beigbeder, A French Novel.*

Постановка проблеми. Пам'ять як основа ідентичності людини займає значне місце у формуванні її особистості оскільки вона формує досвід, розуміння світу та самосприйняття. Тим не менш, незважаючи на важливість цього взаємозв'язку, не існує єдиної думки щодо точної інтерпретації пам'яті та ідентичності, тому це питання потребує особливого розгляду. Звернення до цих концептів у сучасній гуманітарній науці безпосередньо пов'язане з пошуками індивідом власної історичної, соціальної та культурної ідентичності. Пам'ять слугує важливим інструментом для дослідження та формулювання власного самосприйняття як у особистих роздумах, так і в літературі. У рамках сучасної літератури ці пошуки часто стають поштовхом для написання певних творів авто-/біографічного характеру, у зв'язку з чим їх дослідження у науковому середовищі викликає неабиякий інтерес. У белетристичній автобіографії автори часто використовують пам'ять для простеження власного розвитку та осмислення власного досвіду. Вивчаючи спогади, що становлять особистість, автори можуть отримати уявлення про природу пам'яті та її роль у формуванні особистих та колективних наративів. Одним із сучасних відомих авторів французької автобіографічної літератури є Фредерік Бегбеде, чия творчість привертає увагу поточної літературної спільноти, торкаючись злободенних проблем і, тим самим, представляє цінний матеріал для аналізу.

Аналіз досліджень. Основою нашого дослідження стали наукові розвідки, які стосуються понять пам'яті та її видів (індивідуальної/сімейної/колективної) (Ассман, 2012; Коннертон, 2004; Klein, Nichols, 2012), ідентичності (Martin, 2010), їх взаємозв'язок в контексті одне одного (Klein, Nichols, 2012). При вивченні проблематики фікціональної та нефікціональної літератури, жанрового визначення автобіографічного роману ми спиралися на праці О. Галича (Галич, 2013). Проаналізовано творчість французького письменника Фредеріка Бегбеде (Черкашина, 2016), а саме його

твори – «Канікули у комі» (“Vacances dans le coma”, 1994), «99 франків» (“99 francs”, 2000), «Ідеаль» (“Au secours pardon”, 2007), «Романтичний егоїст» (“L'égoïste romantique”, 2005) і детально розглянуто його твір «Французький роман» (“Un roman français”, 2009) в контексті концептів «пам'яті» та «ідентичності».

Мета статті. Розкрити роль і значимість поняття «пам'ять» в літературі для формування історичної та культурної ідентичності; розкрити феномен соціальної/історичної/культурної амнезії та його вплив на пам'ять та ідентичність; дослідити взаємозв'язок між пам'яттю та ідентичністю та довести, що пам'ять відіграє визначну роль у формуванні індивідуальної та колективної ідентичності на прикладі твору Фредеріка Бегбеде «Французький роман». Також підкреслюється важливість пам'яті для розуміння багатоструктурності формування особистості та пропонується використання концептів «пам'яті» та «ідентичності» в якості інструменту дослідження літературних творів.

Виклад основного матеріалу. Документалістика як мотиваційна та «savoir faire» література надає цінну інформацію про людське життя, відкриваючи читачеві можливість побачити різні точки зору та авторський досвід. Вивчаючи науково-популярні твори, читачі мають змогу краще зрозуміти історичні події, соціальні та політичні проблеми та культурні тенденції. Ці знання є важливими для розвитку поінформованого та емпатичного світогляду. Безумовно, non fiction література також слугує потужним інструментом особистого зростання та саморефлексії. Документальна література допомагає розвивати почуття самосвідомості та спонукає до критичного осмислення особистих переконань та припущень.

Для тих, хто вивчає літературу, як основну, або ж допоміжну (для таких галузей як історія, соціологія, психологія, філософія, культурологія тощо) наукову дисципліну, твори автобіографічного напрямку є джерелом інформації не тільки про різні епохи, а й про людське тогочасне життя,

забезпечуючи необхідний, зокрема для дослідження авторської творчості, матеріал. Мемуари, біографія та автобіографія з їх розгалуженою жанровою системою (роман, повість, оповідання) пропонують плідне підґрунтя для досліджень. Для літературознавців *non fiction* твори слугують виключним джерелом для розбору різноманітних літературних прийомів передачі складних ідей та емоцій, впливу мови на формування читацького сприйняття і переконання.

Розвиток суспільства, а саме процес демократизації та політизації індивіда, поява політичного суб'єкта – змістили акценти з глобального на особисте у всіх сферах людського життя, включно з сучасною літературою. Розвиток людських свобод посприяв ослабленню системи суспільних цінностей та соціального порядку, які стримували свободу слова і, таким чином, людські емоції. Нарешті, автори змогли дати собі волю у висловленні власних думок – з'явилась можливість повідати всьому світові все, що раніше було завуальовано чи приховано під шаром вигадки. З фантастичного тренди перейшли до реального і баланс настроїв змістився до більш песимістичних, трагічних. Хаос, що є основою сучасної літератури – засіб боротьби з простотою, монотонністю людського життя, інструмент для руйнування усталених принципів і стандартів суспільства, стирання кордонів та злиття культур. Твори сучасної літературної епохи мають як барвистість, епатаж, ексцентричність, екстравагантність – залучаючи простих читачів, так і глибину думки, висвітлення глобальних проблем сьогодення, гострих літературних прийомів і рішень – цікавими для критиків і поціновувачів белетристики. Відповідним тенденціям кінця ХХ – початку ХХІ століття відповідають ранні твори Фредеріка Бегбеде, такі як «Канікули у комі» (“*Vacances dans le coma*”, 1994), «99 франків» (“*99 francs*”, 2000), «Ідеаль» (“*Au secours pardon*”, 2007), «Романтичний егоїст» (“*L'égoïste romantique*”, 2005), які є відображенням постмодерністських процесів, що відбуваються у суспільстві.

На відміну від листа, щоденника, некролога, літературного портрета, суто авто/біографій і мемуарів, де акцент робиться на фактах та їх документальному підґрунті, основою автобіографічного роману є внутрішній світ автора: його переживання під час певних моментів життя, глибокий аналіз тих чи інших подій, розкриття мотивації власних вчинків, відносин із оточуючими його людьми – факт в цьому випадку грає, швидше, другорядну роль, надаючи читачеві необхідний контекст. Хоча автобіографічні романи значною

мірою й спираються на спогади та досвід автора, вони також деформуються під впливом художнього бачення, стилю оповіді та інших літературних міркувань. У результаті, фактичність автобіографічних романів є предметом суперечок та інтерпретацій. Деякі читачі та критики більше стурбовані фактичною точністю твору, тоді як інші зацікавлені саме у його літературній цінності та естетичних якостях. Зрештою ступінь фактичності автобіографічного роману залежить від інтенцій автора, умовностей жанру та читацьких очікувань.

З огляду на повну розповідь від лиця героя-автора-наратора, твори автобіографічної белетристики породжують численні суперечки щодо надійності та достовірності серед дослідників. У зв'язку з цим письменники вдаються до використання автобіографічного пакту – угоди між автором та читачем щодо надійності та правдивості подій, описаних у творі (Lejeune, 1975: 5). Це необхідна міра для встановлення довірчих відносин між автором та читачем, яку також застосовує Бегбеде у «Французькому романі»: “*Je suppose que toute vie a autant de versions que de narrateurs: chacun possède sa vérité ; précisons d'emblée que ce récit n'exposera que la mienne. ... Détective de moi-même, je reconstitue mon passé à partir des rares indices dont je dispose. J'essaie de ne pas tricher mais le temps a désorganisé ma mémoire comme on mélange le jeu de cartes avant une partie de Cluedo. Ma vie est une énigme policière où le baume du souvenir enjolive, en la déformant, chaque pièce à conviction*” (Beigbeder, 2009a: 68). У цих рядках Фредерік і сам говорить про неможливість бути повністю чесним з читачем через суб'єктивну оцінку минулого та зміну пам'яті про події з плином часом.

Серед різноманітності жанрів документалістики наш вибір пав саме на автобіографічний роман, оскільки через нього ми можемо дослідити, наскільки великий пласт багатогранної інформації можна отримати з творів документальної літератури, а робота Фредеріка Бегбеде «Французький роман» проливає світло на актуальні проблеми сучасної людини, яка знаходиться у пошуку способів розкриття власної ідентичності та прийняття її іншими за допомогою концепту пам'яті (історичної, колективної, індивідуальної). Крім того, що автор сам ідентифікує свій твір як «роман», його текст відповідає критеріям автобіографічного роману, а саме – фактаж зазначених подій (наприклад, участь його прадіда у війні, арешт Бегбеде за зберігання наркотиків, подання брата Фредеріка до ордена Почесного легіону і т.д.), і домінування емоцій та рефлексій над цими самими фактами. “*C'est pour cela*

que j'aime l'autobiographie: il me semble qu'il y a, enfouie en nous, une aventure qui ne demande qu'à être découverte, et que si l'on arrive à l'extraire de soi, c'est l'histoire la plus étonnante jamais racontée" (Beigbeder, 2009a: 250) – каже Фредерік з приводу автобіографічних робіт. І насправді, автобіографічна література має широкий вибір інструментів, завдяки яким можна донести власні інтенції читачам: стиль, композиція, ритм, фабула, сюжет – все це підкоряється тільки авторові та його фантазії, звільняючи його від загальноприйнятих норм та будь-яких обмежень.

Термінологія та інтерпретація таких понять, як «пам'ять» та «ідентичність» може варіюватись в залежності від контексту та дисципліни, в якій ці поняття розглядаються: література, історія, соціологія, психологія, філософія, культурологія тощо. Встановлення чітких визначень та інтерпретації цих понять у обраній сфері, важливе для уникнення плутанини та правильного їх розуміння. З кожним роком подібні концепти зазнають певного смислового коригування і знаходять нові конотації завдяки дослідженням та розвитку як наукового, так і громадського середовища.

Історична пам'ять – це накопичений суспільний досвід через індивідуальну, сімейну та колективну пам'ять, що регулюється соціокультурними методами та інститутами. Вона визначає логіку соціального буття, виконує роль регулятора людської поведінки, соціальних груп та суспільства загалом, формує культурну та національну ідентичність. Слід зазначити, що в контексті історичної пам'яті індивідуальна пам'ять розглядається не як кількість уявлень окремих особистостей, а, скоріше, як збірний і загальноприйнятий образ цих уявлень. Колектив – це група, у якій об'єднані різні індивіди з урахуванням спільної діяльності, ідеї, чи потреби, у той самий час, чітко контрольованої, наприклад: трудові, навчальні, військові, побутові, спортивні колективи. Необхідно розуміти, що індивідуальна пам'ять хоч і є саморегульованою, але формується насамперед на основі пам'яті сімейної, адже сім'я є першою соціальною групою, з якою стикається людина. Помилковим буде включати сім'ю до поняття колективу – хоча це і базовий осередок суспільства, об'єднаний загальними цілями і побутом, але головним фактором є споріднений зв'язок і унікальні спогади, притаманні лише цьому окремому осередку.

У науковому середовищі досі не вщухають суперечки – чи формує теперішнє розуміння минулого, або саме минуле впливає на сприйняття сьогодення. На нашу думку, ці два поняття можна розглядати тільки відносно одне одного,

на прикладі метафори сходів: сходинки, які ми вже пройшли, формують ту сходинку, на якій ми зараз стоїмо. І вже дивлячись із цього самого місця на пройдений нами, сім'єю, країною шлях, ми можемо робити висновки щодо нашого нинішнього становища. Такі поняття, як історична, колективна, сімейна пам'ять важко розглядати окремо, оскільки вони, за своєю суттю, становлять одне одного, переплітаються. Людина і події, що відбуваються в її житті, мають відображення не тільки в сімейній, але й у колективній та історичній пам'яті. Під час взаємодії з колективним середовищем – людина зливається з ним, підкреслюючи та переймаючи для себе ті чи інші принципи, одночасно привносячи власні, і вже на цій основі формує особисту ідентичність, тобто, усвідомлення власної приналежності до різних груп і спільнот і те, як інші індивіди сприймають цю належність. Саме цей взаємозв'язок ретранслюється й у авто/біографічних романах, повістях, оповіданнях, у яких автори прагнуть підкреслити не лише вплив на них сімейної пам'яті, особливо у розділах, присвячених дитинству і юнацтву, а й вплив колективу школи, ліцею, інституту тощо та історичних подій за допомогою внутрішніх рефлексій. Таким чином, автор розкриває не лише фактичну частину життя (біографію), а й психологічний портрет, що ілюструє твори літераторів під іншим кутом та проливає світло на деякі, начебто, незрозумілі моменти.

У «Французькому романі» Бегбеде описує свою боротьбу з власним незнанням, невіглаством, байдужістю до пам'яті сімейної та історичної. "Mon seul espoir, en entamant ce plongeon, est que l'écriture ravive la mémoire" (Beigbeder, 2009a: 11) – нелегкий шлях автора пролягає через реконструкцію всіх можливих спогадів, починаючи з раннього дитинства (розділ 3), закінчуючи своїм перебуванням у в'язниці та підсумковими роздумами. Примітно, що кількість розділів (43), збігається з віком Фредеріка на момент виходу книги у світ (якщо не брати до уваги пролог та епілог). Своім прикладом він показує, що навіть у такому зрілому віці ніколи пізно знайти себе, усвідомити свою значимість у контексті не лише сім'ї, а й історії.

Поняття соціальної/історичної/культурної амнезії було запроваджено вже у ХХ столітті, а зі становленням постмодерну, основною ідеєю якої була відмова від життєвого устрою та традицій минулого, стало створювати дедалі більшу загрозу. На думку дослідників цього феномену, соціальна амнезія загрожує тим, що суспільство, позбавлене пам'яті про минуле, перестає відчувати себе суб'єктом історії, так само як окрема

людина, яка втратила пам'ять, втрачає свою особистість, власне «Я». Засоби масової комунікації сучасної епохи: преса, радіо, телебачення, інтернет стали джерелом «штучної пам'яті», створюваної владними структурами в результаті історичних і політичних маніпуляцій, тим самим порушуючи справжню історичну пам'ять, поширюючи соціальну амнезію. “Je n'ai jamais écrit que les histoires d'un homme sans passé: les héros de mes livres sont les produits d'une époque d'immédiateté, paumés dans un présent déraciné — transparents habitants d'un monde où les émotions sont éphémères comme des papillons, où l'oubli protège de la douleur” (Beigbeder, 2009a: 9) – пише Фредерік про свою творчість.

“La cocaïne est dans mes livres non pas pour faire branché ou trash mais parce qu'elle condense notre époque: elle est la métaphore d'un présent perpétuel sans passé ni future” (Beigbeder, 2009b) – це цитата з інтерв'ю Фредеріка Бегбеде для видання Laderpeche.fr, присвячене публікації «Французького роману», хоча це не єдина його робота, де розкривається тема наркотичної залежності. «Канікули в комі» (Beigbeder, 1994), «99 франків» (Beigbeder, 2000), «Ідеаль» (Beigbeder, 2007), «Романтичний егоїст» (Beigbeder, 2005) – практично вся його рання творчість стосується теми розгульного, аморального способу життя, в якому своє місце займали і заборонені речовини.

Наркотична залежність є однією із злободенних проблем не лише сучасної Франції, а й усього світу. Вже починаючи з 1961 року, після ухвалення «Єдиної конвенції ООН про наркотичні засоби», розпочалася важка та затяжна боротьба, яка триває й донині. У європейських країнах дії державних органів по відношенню до наркотиків більше зосереджені на обмеження негативних соціальних наслідків, таких як зростання злочинності та поширення ВІЛ-інфекції, ніж на обмеження поширення наркотичних речовин, що і відображається в статистиці ООН: кількість людей, що вживають наркотики на 2017 рік становило 271 млн, що на 30% більше, ніж у 2009 році (проте варто врахувати і демографічне зростання за ці роки на 10%).

Наркотичні речовини порушують роботу мозку, пошкоджуючи систему передачі інформації, впливаючи на нейромедіаторні системи. В результаті мозок починає надсилати хибні сигнали, що порушує природне мислення, почуття, відчуття та поведінку. Більшість наркотиків подібні за тим принципом, що викликають у головному мозку відчуття повноти, добробуту, впливаючи на ту частину головного мозку, яка відповідає за викиди дофаміну – гормону «винагороди». “Ce produit là n'est qu'un prétexte pour se rapprocher

des autres, un truchement entre inconnus, un biais pour tromper la solitude, un lien idiot mais réel entre égarés. C'est la drogue des gens qui ne veulent ni se souvenir, ni espérer” (Beigbeder, 2009b) – так відповів Фредерік на питання, чим для нього є кокаїн. Таким чином можна підсумувати, що залежність так само є одним із вагомих факторів соціальної амнезії, адже людина, думаючи про задоволення своїх хвилиних потреб, забуває про минуле що і становить загрозу для історичної пам'яті.

Потрапивши в цю «пастку», Бегбеде першу половину своєї письменницької кар'єри був автором творів, головний герой яких був у багатьох аспектах схожий на нього сам – людина світська, деградує, пристрасна до хвилиних втіх і витрачає на них кошти, підкреслюючи злу мораль такого способу життя. Проте «Французький роман» став переломним через переосмислення у ньому власного існування, системи цінностей, місця у соціумі (ідентичності); його творчість прийняла інший оборот – вона стала зрілішою, філософською та повчальною. “Mais jusqu'à présent j'ai décrit un homme que je ne suis pas, celui que j'aurais aimé être, le séducteur arrogant qui faisait fantasmer le BCBG coincé en moi. Je croyais que la sincérité était ennuyeuse. C'est la première fois que j'ai essayé de libérer quelqu'un de beaucoup plus verrouillé” (Beigbeder, 2009a: 250).

Кожна сім'я намагається передати свою пам'ять нащадкам, тим самим прагнучи увічнити свою хроніку в анналах історії. Для існування сімейної пам'яті необхідні як зберігачі, і її сприймачі. Відсутність хоча б однієї з цих двох ланок ставить під загрозу втрату не тільки пласта сімейної пам'яті, а й певної частини пам'яті історичної. “Tu n'as pas perdu la mémoire, Frédéric. Simplement, tu ne t'intéresses pas à nous!” (Beigbeder, 2009a: 7) – каже мати Фредеріка Бегбеде та її побоювання можна зрозуміти. “Les amnésiques sont blessants, leurs proches les prennent pour des négationnistes...” (Beigbeder, 2009a: 7) – міркує автор.

Носіїв пам'яті про події ХХ ст., зокрема Другої світової війни та геноциду, залишилось не так багато – з кожним роком це джерело спогадів вичерпується, що потенційно може наблизити світ до втрати величезної кількості глобальної історичної та культурної пам'яті. Не існує жодної сім'ї, члени якої не опинилися б у вирі подій, згадування про які викликають страх. Усвідомлюючи всю значущість нагальної проблеми зникнення пам'яті, першим спогадом, яким ділиться Фредерік зі своїми читачами – історія про його прадіда – доблесного воїна, що віддав життя за Вітчизну під час Другої світової війни. Розташувачи цю історію на самому початку свого твору, в пролозі, автор наголошує на початко-

вій значущості родинної пам'яті в пошуку себе, в особливості найстарших членів родини.

Про долю власного діда Бегбеде каже: “On peut donc dire que Thibaud a été assassiné par sa hiérarchie” (Beigbeder, 2009a: 3), “...et la France lui a ordonné de mourir pour elle. Ou plutôt, hypothèse qui donne à son destin une étrange actualité: la France lui a donné l'ordre de se suicide” (Beigbeder, 2009a: 3). “Ce descendant de croisés a été condamné à imiter Jésus-Christ: donner sa vie pour les autres” (Beigbeder, 2009a: 3). Саме в цьому моменті можна простежити вже перші ноти конфлікту – людини та держави, більших (високих чиновників, генералів) та менших (звичайних людей, простих солдатів) гідних синів/дочок Франції. Однак, ця проблема стосується не просто громадянина і держави, а у випадку Фредеріка, це стосується безпосередньо його брата. Шарль – гідний син Франції, нагороджений почесним орденом і Фредерік – бешкетний гуляка, спійманий поліцейськими на місці злочину під час вживання наркотичних речовин. Саме протиставлення цих образів є однією з центральних ідей протягом усього твору, починаючи з дитинства автора та закінчуючи актуальним часом.

Ця сповідь перед собою, своїми батьками, пращурами та читачами символізує переродження – закінчення старого та початок нового творчого життя: “Tout le monde pense que j'ai raconté souvent ma vie alors que je viens juste de commencer. J'aimerais qu'on lise ce livre comme si c'était mon premier” (Beigbeder, 2009a: 249).

Висновки та пропозиції. Історична, сімейна та індивідуальна пам'ять постають не тільки джерелом інформації, відомостей та вихідним матеріалом для створення власної історії, але також і домінуючим фактором у формуванні ідентичності, утворюючи основу світогляду для розвитку авторської особистості, що впливає на його творчість в цілому, починаючи з найменших років. Те, як автор згадує свій власний досвід та досвід колективно/сімейно його оточуючих, якою особистістю бачить себе та інших – все формує його точку зору та впливає на тон, авторський стиль та інтенції письма. Слід зазначити, що світогляд не є стійкою системою, тому може змінюватися під впливом критичних ситуацій незалежно від віку, що було показано на прикладі Фредеріка Бегбеде у «Французькому романі». Матеріал цієї статті проливає світло на такі поняття, як «пам'ять» і «ідентичність» у літературному контексті, що дозволяє розглядати не лише авторську творчість під іншим кутом, а й окремі твори життєвого шляху творця. Підхід через концепти пам'яті та ідентичності володіє цінною інформацією про різні способи, якими люди осмислюють свій досвід у вигляді творчого самовираження, що є перспективним напрямом для аналізу літературних творів. Подальше дослідження питань «пам'яті» та «ідентичності» в літературному контексті може пролити світло на те, як соціальні та культурні фактори перетинаються з особистим досвідом та впливають на формування ідентичності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ассман А. Простори спогаду. Форми та трансформації культурної пам'яті. Київ : Ніка-Центр, 2012. 440 с.
2. Галич О. Fiction і non fiction у літературі: проблеми теорії та історії: [монографія]. Луганськ : СПД Резніков В.С., 2013. 368 с.
3. Коннертон П. Як суспільства пам'ятають. Київ : Ніка-центр, 2004. 184 с.
4. Черкашина Т. «Французький роман» Фредеріка Бегбеде в контексті саморепрезентативної творчості письменника. *Синopsis: текст, контекст, медіа*. 2016. № 1(13). URL : [https://doi.org/10.28925/2311-259X.2016\(1\)618](https://doi.org/10.28925/2311-259X.2016(1)618)
5. Beigbeder F. 99 francs. Paris : Grasset, 2000. 288 p.
6. Beigbeder F. Au secours pardon. Paris : Grasset, 2007. 324 p.
7. Beigbeder F. L'Egoïste romantique. Paris : Grasset, 2005. 414 p.
8. Beigbeder F. Un roman français. Paris : Grasset, 2009a. 285 p.
9. Beigbeder F. Vacances dans le coma. Paris : Grasset, 1994. 238 p.
10. Klein S., Nichols S. Memory and the Sense of Personal Identity. *Mind*. Oxford University Press. Vol. 121, No. 483 (July 2012). pp. 677–702.
11. Lejeune Ph. Le Pacte autobiographique. Paris : Ed. du Seuil, 1975. 382 p.
12. Martin D.-C. L'identité en jeux. Paris : Karthala, 2010. 466 p.
13. Radstone S., Schwarz B. Memory: Histories, Theories, Debates. Fordham University Press. pp. 136–149.
14. Conference “Mémoire et identité personnelle”: 19–23 septembre 2016 / [à la réd. d' Anne Devarieux]. l'Université de Caen Basse-Normandie.
15. L'interview avec Frédéric Beigbeder: “C'est vexant d'être banal!”. 2009b. <https://www.ladepeche.fr/article/2009/09/06/667082-frederic-beigbeder-c-est-vexant-d-etre-banal.html>

REFERENCES

1. Assman A. Prostory spohadu. Formy ta transformatsii kulturnoi pamiati [Spaces of memory. Forms and transformations of cultural memory]. Kyiv : Nika Center, 2012. 440 p. [in Ukrainian].

2. Halych O. Fiction i non fiction u literaturi: problemy teorii ta istorii: [Fiction and non-fiction in literature: problems of theory and history: monography]. Luhansk : SPD Reznikov V.S., 2013. 368 p. [in Ukrainian].
3. Konnerton P. Yak suspilstva pamiataiut [How societies remember]. Kyiv : Nika Center, 2004. 184 p. [in Ukrainian].
4. Cherkashyna T. “Frantsuzkyi roman” Frederika Begbede v konteksti samoreprezentatyvnoi tvorchosti pysmenynyka. Synopsys: tekst, kontekst, media [“French novel” by Frédéric Beigbeder in the context of the writer’s self-representative work. Synopsis: text, context, media]. 2016. (1(13), 49–56. [https://doi.org/10.28925/2311-259X.2016\(1\)618](https://doi.org/10.28925/2311-259X.2016(1)618)) [in Ukrainian].
5. Beigbeder F. 99 francs [£9.99]. Paris : Grasset, 2000. 288 p. [in French].
6. Beigbeder F. Au secours pardon [Help, Please]. Paris : Grasset, 2007. 324 p. [in French].
7. Beigbeder F. L’Egoïste romantique [The Romantic Egoist]. Paris : Grasset, 2005. 414 p. [in French].
8. Beigbeder F. Un roman français [A French Novel]. Paris : Grasset, 2009. 285 p. [in French].
9. Beigbeder F. Vacances dans le coma [Holiday in a Coma]. Paris : Grasset, 1994. 238 p. [in French].
10. Klein S., Nichols S. Memory and the Sense of Personal Identity. *Mind*. Oxford University Press: Vol. 121, No. 483 (July 2012). pp. 677–702 [in English].
11. Lejeune Ph. Le Pacte autobiographique [The Autobiographical Pact]. Paris : Ed. du Seuil, 1975. 382 p. [in French].
12. Martin D.-C. L’identité en jeux [Identity in games]. Paris : Karthala, 2010. 466 p. [in French].
13. Radstone S., Schwarz B. *Memory: Histories, Theories, Debates*. New York : Fordham University Press. pp. 136–149 [in English].
14. Conference “Mémoire et identité personnelle [Memory and personal identity]”. 19-23 September 2016 / (edited by Anne Devarieux). l’Université de Caen Basse-Normandie [in French].
15. L’interview avec Frédéric Beigbeder: “C’est vexant d’être banal!” [Interview with Frédéric Beigbeder: “It’s vexing to be banal!”]. 2009b. <https://www.ladepêche.fr/article/2009/09/06/667082-frederic-beigbeder-c-est-vexant-d-etre-banal.html> [in French].